

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Arkusz pokazowy
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MJAP-R0-100, MJAP-R0-200, MJAP-R0-400, MJAP-R0-660, MJAP-R0-Q00
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	4 marca 2022 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
  - popełnia błędy, które:
    - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *floated* zamiast *flooded* w zadaniu 3.2.
    - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *the rescuers' work isier* zamiast *the rescuers' work easier* w zadaniu 3.3.
  - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *told her the wrong hour* zamiast *told her the wrong time of the interview* w zadaniu 6.6.
  - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *fladed* zamiast *flooded* w zadaniu 3.2.
  - udziela odpowiedzi, która:
    - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *conduct interviews* zamiast *improve interviews* w zadaniu 6.8.
    - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę, np. *the time was different* zamiast *had been given the wrong interview time* w zadaniu 6.5.
  - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *improve job interviews and candidates' performance* zamiast *improve job interviews* w zadaniu 6.8.
  - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *the hardest part of the route was flooded* zamiast *part of the route was flooded* w zadaniu 3.2.
- udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu, np. *na złych założeniach* zamiast *on wrong assumptions* w zadaniu 6.7.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu, np. *the most difficult / the hardest* w zadaniu 3.4.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla konkretnych zadań w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są również odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.3) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora wypowiedzi.	B
1.2.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	C
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	C
1.4.			A
1.5.			B
1.6.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...]	D

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	B
2.2.			D
2.3.			A
2.4.			F
2.5.			E

¹ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wymagania-egzaminacyjne-obowiazujace-na-egzaminie-maturalnym-w-roku-2023-i-2024>

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		
	Wymagania ogólne		Wymagania szczegółowe
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedane w naturalnym tempie [...].</i>		
3.2.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.
3.3.	I. Znajomość środków językowych.		
3.4.	<i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		

Uszczegółowienia do zadania 3.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

Zad.	Odpowiedź oczekiwana	Przykłady odpowiedzi akceptowalnych
3.1.	get out of the cave without help / walk / make it out of the cave on her own	get out from the cave / walk by herself / walk because of an injury / manage walking / walk with injury
3.2.	part of the route was flooded / there were heavy rains in the area / the team had to wait for the water level to drop / of heavy rain that flooded part of the route	the water level was too high / some tunnels leading to the cave got flooded / part of the route was full of water / rainy weather made part of the route flooded
3.3.	the rescuers' job (much) easier / it easier for the rescuers	it easier to help her / the rescue easier / her rescue operation easier / a good impression on rescuers
3.4.	the most difficult	the hardest / insanely hard / two hours long / harder than the rest / very challenging

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zad.	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych
3.1.	fall down / go on her own / continue expedition / go on serious injury / walked / make out in the cave / get away from the cave / get out by here self
3.2.	of harsh environment / it was tight in the cave / they had to wait / of the rocks / the cave was flated / rains stopping part of the team / the route was floated / the hardest part of the route was flooded
3.3.	it painful to get out / some problems for rescuers / much easier / them patient / the rescuers' work isier / it easier and faster to get out
3.4.	too thin / too difficult / like a letterbox / a long tunnel / most dificult (por. punkt 3 na str. 2)

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
4.2.			D
4.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	A
4.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
4.5.			A

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	D
5.2.			B
5.3.			A
5.4.			F
5.5.			E

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodnie złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
6.2.			B
6.3.			A
6.4.		III.3) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodnie złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		
6.7.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		
6.8.			III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.

Uszczegółowienia do zadania 6.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

Zad.	Odpowiedź oczekiwana	Przykłady odpowiedzi akceptowalnych
6.5.	had arrived (25 minutes) late for the interview / had been late for the interview	had been given the wrong interview time / came late for the interview / was (25 minutes) late
6.6.	had made a mistake / had made the mistake	made mistake / told her the wrong time / got the hour of the interview mixed up / was at fault / gave author's friend wrong information about time of the interview
6.7.	on wrong assumptions / on a misunderstanding / on the panel's impression of her at the interview	on a conclusion which wasn't reliable / on her friend's behaviour at the interview / on her calmness in a stressful situation / on a false conclusion drawn during the interview
6.8.	improve job interviews / make the interview process more reliable / structure a job interview more effectively / conduct interviews which are fairer to candidates	make procedure of job interviews better / choose better candidates / change the way of conducting interviews / make interviews more fair

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zad.	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych
6.5.	was at a different time / didn't know what time it was
6.6.	let her into the interview room / informed her about a problem / was offered the job / was wrong by half an hour / got late for the interview / told her the wrong hour
6.7.	on her late arrival / on a strong impression / on a careful analysis / to draw conclusions / on unreliable procedure / on developing the interview protocol / na złych założeniach
6.8.	get rid of interviews / make candidates better / improve the interviews and candidates' performance / make sure to include a number of questions / include questions testing job-related skills / make a job interview / do good interviews

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	B
7.2.			C
7.3.			A
7.4.			D
7.5.			B
7.6.			C

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	approximately
8.2.			have changed / have been changing / are changing / changed
8.3.			unreliable
8.4.			neighbourhood / neighborhood

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	Despite (him/ his) not being invited / Despite not having been invited / Despite the lack of invitation
9.2.			make up your mind / make your mind up/
9.3.			used to taking
9.4.			keep away from/ keep your distance from

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie akceptuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.
3. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz wybrany przez Ciebie temat. Zakreśl jego numer.

1. Coraz więcej osób decyduje się na zajęcia fitness przez internet. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat takich zajęć, odnosząc się do następujących aspektów:
  - wygoda
  - motywacja.

2. W Twojej miejscowości przeprowadzono akcję wymiany rzeczy używanych pod hasłem „Dajmy starym rzeczom nowe życie”. Napisz **artykuł** na stronę internetową swojej miejscowości, w którym opisziesz przebieg tej akcji oraz wyrazisz swoją opinię na temat zasadności przeprowadzania podobnych akcji.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty [...], kończy wypowiedź konkluzją.
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (artykuł)

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.2) Zdający opowiada o czynnościach [...] i wydarzeniach z przeszłości [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
- VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
	W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.			
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny
2. Pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami,	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń,	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go/jej

3. Drugi element tematu		szczegółowo omówiona)	żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
4. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (szampowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi
5. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. Segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. Długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Jeżeli zdający tworzy wypowiedź w innej formie niż wskazana w temacie (np. pisze list zamiast rozprawki), praca jest kwalifikowana we wszystkich elementach formy na poziom 0.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0-1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 1 punkt.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Coraz więcej osób decyduje się na zajęcia fitness przez internet. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat takich zajęć, odnosząc się do następujących aspektów:

- wygoda
- motywacja.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Ten typ rozprawki umożliwia zdającemu wyrażenie własnej opinii odnośnie problemu określonego w temacie wypowiedzi, bez konieczności przedstawienia dwustronnej argumentacji („za i przeciw”). W wypowiedzi należy natomiast uwzględnić wskazane w poleceniu aspekty.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do zajęć fitness przez internet i wyrażenie własnej opinii na ten temat.
Jeśli teza zawiera ogólne odniesienie do zajęć fitness bez nawiązania do przeprowadzenia ich przez internet, to jest traktowana jako niezgodna z tematem.
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. zdający musi wyrazić swoją opinię na temat zajęć / udziału w zajęciach fitness przez internet, np.:
In my opinion, taking part in fitness classes online is a great idea. / Participating in fitness classes online has many disadvantages. / The idea of online fitness classes is a great solution for many people but it also brings with it some problems we should not neglect.
3. Teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jeśli jest pytaniem, które nie pozwala na określenie, jakie stanowisko zajmuje zdający w kwestii zajęć fitness prowadzonych przez internet, np. *Today you don't have to go to the gym to take part in a fitness programme. Is working out online really a good idea?* Uznaje się ją wtedy za odbiegającą od tematu.
4. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że coraz więcej osób decyduje się na zajęcia fitness przez internet nie jest tezą.
5. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0.
6. Stanowisko wyrażone w tezie musi być spójne z treścią rozwinięcia rozprawki. Teza jest kwalifikowana jako „nie w pełni zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu”, jeśli np.
  - zdający pomija w rozwinięciu kwestie zasygnalizowane w tezie, np. uwzględnia w tezie oba elementy tematu – wygodę i motywację, a w rozwinięciu omawia tylko jeden z nich lub w tezie porównuje walory zajęć online z zajęciami w klubie fitness, a w rozwinięciu nie odnosi się w ogóle do zajęć w klubie fitness;
  - zdający wprowadza w rozwinięciu argumenty, które są sprzeczne z tezą (np. teza zapowiada omawianie pozytywnych stron udziału w zajęciach fitness przez internet, a w rozwinięciu przedstawione są również negatywne strony takiej aktywności). Podanie argumentów sprzecznych z postawioną tezą jest akceptowane pod warunkiem, że zdający wskazuje na poglądy innych osób po to, żeby wyjaśnić, dlaczego się z nimi nie zgadza, np. *Many of my friends say that working out online is ineffective but I don't agree. For me this is a reasonable option for people who either have little time or money.*
7. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

I think online fitness classes are a great solution.	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
In our busy lives we decide to do more and more things from home. A recent fad are online fitness classes. Can they really be as effective as working out in the gym?	teza odbiegająca od tematu (teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki)
More and more people decide to work out so popularity of fitness centres is growing. I think this is a great phenomenon.	teza niezgodna z tematem

In times of pandemic we have started to do more and more things online. One of them is working out. Many people no longer go to fitness clubs or sport centres but use available online resources to exercise at home.	brak tezy
--	-----------

Elementy tematu

Elementami są: (1) wygoda i (2) motywacja.

(1) wygoda

Zdający powinien wyrazić swoją opinię dotyczącą możliwości, które dają (lub nie) zajęcia fitness przez internet dla zaspokojenia indywidualnych potrzeb i/lub oczekiwań człowieka, np.:

- oszczędzanie czasu i pieniędzy
- ćwiczenie w dowolnym czasie i miejscu: w domu, parku, na plaży
- kontrola / modyfikacja programu ćwiczeń
- dostęp do sprzętu
- interakcja z trenerem i innymi osobami itp.

(2) motywacja

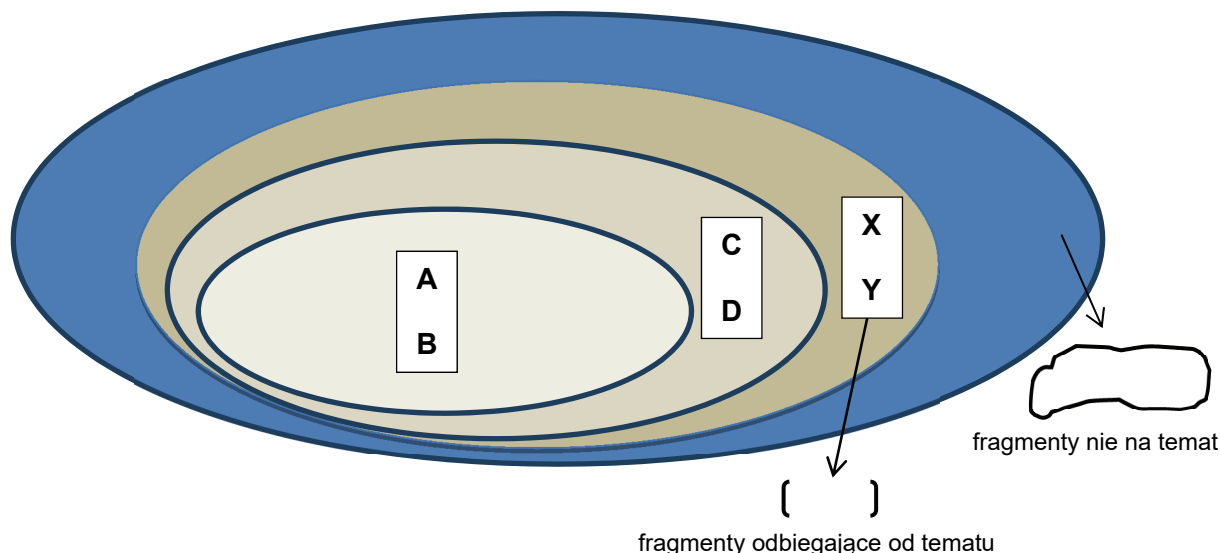
1. Zdający powinien odnieść się do wpływu zajęć fitness przez internet na chęć człowieka do regularnego wykonywania ćwiczeń, jego mobilizację, na czynniki, które pomagają lub przeszkadzają wytrwać, utrzymać entuzjazm do systematycznego treningu, np.:
  - określenie celu
  - przygotowanie indywidualnego planu / programu treningów
  - kontrola regularności zajęć, postępów
  - rola domowników
  - możliwość pracy w grupie, rywalizacja itp.
2. Jeżeli zdający nie odnosi się w swojej pracy bezpośrednio do zajęć fitness przez internet, ale przedstawione argumenty nie wykluczają, że chodzi o takie właśnie zajęcia, to taka argumentacja jest uznawana za realizację elementu polecenia. W przeciwnym wypadku, przedstawione argumenty nie są uznawane za realizację elementów tematu.

Zgodność z tematem

Coraz więcej osób decyduje się na zajęcia fitness przez internet. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat takich zajęć, odnosząc się do następujących aspektów: } „główka”

- wygoda
- motywacja. } elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - przyczyny wzrostu popularności ćwiczeń online
  - dostępność zajęć fitness przez Internet na rynku
  - porównanie możliwości technicznych pozwalających uprawiać fitness online (aplikacje fitness, filmy instruktażowe, platformy treningowe itp.)
  - przyszłość fitnessu online.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.:
  - rady, jak stworzyć swój plan treningowy
  - zachęta do udziału w maratonie fitness.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.:
  - relacja z zawodów sportowych
  - rady, jak dbać o zdrowie

– przyczyny niskiej frekwencji uczniów na lekcjach WF-u.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Przykłady schematycznego zakończenia rozprawki	Przykłady zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
As you can see it is a good idea.	Sport is essential for our health so we shouldn't neglect it.
Summing up, it is an important problem, which should be carefully considered before we make a decision.	Competition is crucial for any sport and has to be encouraged by any means.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

W Twojej miejscowości przeprowadzono akcję wymiany rzeczy używanych pod hasłem „Dajmy starym rzeczom nowe życie”. Napisz **artykuł** na stronę internetową swojej miejscowości, w którym opisziesz przebieg tej akcji oraz wyrazisz swoją opinię na temat zasadności przeprowadzania podobnych akcji.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może także podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszony w tekście
- zawiera zakończenie, zgodne z treścią artykułu.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający może, ale nie musi, odnieść się w nim do akcji wymiany rzeczy używanych. Zdający może zasygnalizować problem gromadzenia zbyt dużej ilości dóbr materialnych wynikający z nadmiernej konsumpcji i konieczności pozbycia się części z nich, nie odnosząc się do konkretnej akcji, np. *Our homes are full of items which either clutter our rooms or are thrown away soon after we have purchased them. Overconsumption is definitely a real problem of today's world and we have to try and do something not to contribute too much waste ourselves.*
2. Nie jest akceptowany wstęp, który nie nawiązuje w żaden sposób do problemu przedstawionego w temacie.
3. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do przebiegu akcji lub sygnalizować własnej opinii na temat zasadności przeprowadzania podobnych akcji.

Przykłady wstępów zgodnych z tematem i ciekawych	Przykłady wstępów schematycznych
In any household there are plenty of things we don't use anymore which will most probably end up in rubbish bins and then on a landfill. But do they really have to be discarded like that? Isn't it better to give them away to people in need or come up with an idea how to give them a second life? Surely there must be a way to do it.	Yesterday our neighbours organised an event „Give things a second life”. It was a great idea.

Have you ever thought about the amount of rubbish we produce? Everyone wants to keep up with the latest trends so we change clothes, furniture and electronic gadgets. We don't think about consequences, but slowly overconsumption may lead to our extinction as a species. If we want to survive, we have to change that.	People throw away many things others could use. I think we should do something about it.
--	--

Elementy tematu

Elementami są: (1) opis przebiegu akcji wymiany rzeczy używanych oraz (2) przedstawienie opinii piszącego na temat zasadności organizowania takich akcji.

(1) opis przebiegu akcji wymiany rzeczy używanych

Wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający opisał przebieg akcji polegającej na wymianie rzeczy używanych. Wypowiedź powinna zawierać informacje dotyczące np.:

- miejsca i czasu zorganizowania akcji
- celu i programu akcji
- zasad uczestnictwa (np. warunki wstępu)
- panującej atmosfery
- rodzajów stoisk i wymienianych rzeczy.

Akceptuje się wypowiedź, w której zdający opisuje przebieg akcji wirtualnej, czyli odbywającej się w internecie.

Zdający nie musi poinformować, że akcja została zorganizowana w jego miejscowości, ale kontekst nie powinien tego wykluczać.

(2) opinia piszącego na temat zasadności organizowania takich akcji.

Aby uznać drugi element tematu za zrealizowany, wymagane jest wyrażenie własnej opinii przez zdającego na temat zasadności organizowania takich akcji, tj. czy warto organizować tego typu akcje, czy przynoszą one oczekiwane efekty. Zdający może przedstawić pozytywną, negatywną lub neutralną opinię.

Autor opinii powinien wypowiadać się we własnym imieniu, zaznaczając subiektywność swojego punktu widzenia. Może to zrobić za pomocą takich sformułowań jak np.: *in my opinion...*, *I think...*, *If you ask my opinion...* itp.

Akceptowana jest opinia kilku osób (np. uczestników akcji), pod warunkiem że z kontekstu wynika, że piszący należy do tej grupy, np. *Just like my friends I'm all for it.*

Jeżeli z kontekstu nie wynika, że przedstawiona opinia jest również opinią zdającego, to taka wypowiedź jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *Many people think that...*

Jeżeli zdający przedstawia swoją opinię dotyczącą samej akcji, a nie zasadności jej organizowania, to taka realizacja elementu jest kwalifikowana na poziom niższy.

Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją drugiego elementu polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.

Zgodność z tematem

W Twojej miejscowości przeprowadzono akcję wymiany rzeczy używanych pod hasłem „Dajmy starym rzeczom nowe życie”. Napisz **artykuł** na stronę internetową swojej miejscowości, w którym

opiszesz przebieg tej akcji oraz

element 1.

wyrazisz swoją opinię na temat zasadności przeprowadzania podobnych akcji.

element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - opis czynności organizacyjnych poprzedzających akcję lub czynności po jej zakończeniu (np. przydzielanie obowiązków, selekcja rzeczy, sposoby zdobywania środków finansowych, sprzątanie)
  - wpływ produkcji ubrań na środowisko naturalne.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.:
  - popularność sklepów z odzieżą używaną / „pchlich targów”
  - opis innego rodzaju akcji mającej związek z przeciwdziałaniem marnotrawstwu (np. żywności)
  - problemy z recyklingiem artykułów różnego rodzaju.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.:
  - popularność zakupów przez Internet
  - problem niskiej jakości artykułów
  - przyczyny organizowania wyprzedaży w sklepach
  - opis akcji ekologicznej niezwiązanej z wymianą rzeczy używanych.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Przykłady schematycznego zakończenia artykułu	Przykłady zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
During this event I really had a great time.	Second-hand shops are more and more popular and it shouldn't be surprising in times of recession.
We need to organise such events more often.	I can't understand why people have so many problems with recycling. It's a necessity in our times.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające listy, np. *Dear John; Hi!*

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
  - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
  - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych (przeskakiwania z jednego czasu gramatycznego na inny)
  - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
  - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymagania określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *nice*, *great*, *interesting*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np.

extreme weather zamiast *dangerous weather*; *There has been an increase in road accidents.* zamiast *More accidents have happened on the roads recently.*).

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *The book was written in the 19th century.*

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u>
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	{Fragment nie na temat.}
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
  - nieczytelna LUB
  - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
  - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
  - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **160** wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy dyslektyków to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych.
8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band*, np. *film „M jak miłość”*, *„Świat Dysku” magazine*.
9. Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za

zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczymy wyrazy oddzielone spacją. np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), 1789 (1 wyraz), 10.01.2015 (1 wyraz), *10 September* (2 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
  - formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.)
  - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*,
  - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*,
  - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
4. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w internecie (np. „buźki”).
5. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.

Przykładowe wypowiedzi

Temat 1.

Nowadays, when a lot of importance is placed on staying fit and healthy, more and more people make a decision to take part in online fitness classes. Although some people doubt whether it makes sense, personally, I am in favour of this new phenomenon.

Firstly, participating in online workouts seems to be very convenient. Most people would agree that heavy traffic and busy schedules make travelling to the gym a nuisance and nobody likes to waste time. Moreover, online classes offer more flexibility and allow you to exercise as frequently as you wish. All you need is an Internet connection and some basic equipment like an exercise mat.

Virtual workouts may also contribute enormously to participants' motivation. It is common knowledge that people who enrol in traditional fitness classes often lose their motivation shortly after first few training sessions. A rainy or freezing day becomes a common excuse for missing a workout in the gym and once you miss one, your determination weakens.

Furthermore, exercising in the privacy of your home can be beneficial to people who get embarrassed easily. They may feel distracted or intimidated when they are being watched by other participants. In the comfort of their own home, they tend to feel more relaxed and able to focus on the task.

To conclude, I strongly believe that attending online fitness classes is a brilliant idea. Not only does it allow you to keep in shape in friendly surroundings but also, particularly for some people, helps maintain motivation.

Ocena wypowiedzi

Zgodność z poleceniem – 5 punktów:

elementy treści: teza jest jasna, zgodna z tematem oraz treścią rozprawki. Zdający rozpatruje problem odnosząc się zarówno do aspektu wygody, jak i motywacji. Argumentacja jest wieloaspektowa, szczegółowo omówiona, podsumowanie wypowiedzi jest adekwatne do tematu i konsekwentnie wynika z całości pracy. Rozprawka nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu.

elementy formy: poprawnie umiejscowiona teza, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi, pełna konsekwencja w układzie graficznym pracy, długość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź nie zawiera usterek w spójności i logice.

Zakres środków językowych – 3 punkty: szeroki zakres środków językowych; w pracy występują liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, (np. *people doubt whether it makes sense; participating in online workouts seems to be very convenient; It is common knowledge that; Furthermore, exercising in the privacy of your home can be; feel distracted or intimidated when they are being watched*), zachowany jednorodny, stosowny styl.

Poprawność środków językowych – 3 punkty: brak błędów.

Temat 2.

Trash or treasure?

Have you ever wondered how to get rid of things cluttering your space and make a world a better place to live? Look no further. The best way to do it is to take part in an event similar to the one I witnessed in our hometown last week.

Let's Give Our Stuff a New Life Fair was held in the town's main square for the first time ever. Many celebrities and town council officials decided to get involved, encouraging crowds of people to come and take part. Everyone could bring whatever they felt they didn't need any more on condition it could still be reused by someone else. There was just one rule: no money could be involved, everything had to be given away for free. As a result, hundreds of items, like clothes, furniture or household equipment, found new owners that day.

In my opinion, such events are a great idea. They make us notice that people around us might be less fortunate and, instead of filling in garbage dumps with unwanted stuff, we can help somebody in need. Apart from that obvious advantage, such events are also beneficial in terms of ecology, because reusing and recycling things is crucial for limiting the negative impact of humanity on the planet.

The event showed that one man's trash can be another man's treasure. It was really joyful to watch people making a difference in somebody's life in such a simple way. After all, not everything must have a price.

Ocena wypowiedzi

Zgodność z poleceniem – 5 punktów:

elementy treści: wprowadzenie zgodne z tematem, ciekawe, zachęcające do czytania, wieloaspektowa realizacja dwóch elementów tematu (opis przebiegu akcji wymiany rzeczy używanych oraz przedstawienie opinii na temat zasadności przeprowadzania podobnych akcji), zakończenie jest zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi, praca nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu;

elementy formy: wypowiedź jest zatytułowana, uwzględnione wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie i zakończenie) z zachowaniem właściwych proporcji między nimi; tekst jest uporządkowany, układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny, długość pracy w granicach dopuszczalnego limitu.

Spójność i logika wypowiedzi – 2 punkty: wypowiedź nie zawiera usterek w spójności i logice.

Zakres środków językowych – 3 punkty: szeroki zakres środków językowych; w pracy występują liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, (np. *Have you ever wondered; Look no further; on condition it could still be reused; everything had to be given away; make us notice; Apart from that obvious advantage; reusing and recycling things is crucial; one man's trash can be another man's treasure*), zachowany jednorodny, stosowny styl.

Poprawność środków językowych – 3 punkty: brak błędów.